

**Előfizetési árak:**  
 Egész évre 10 frt -- kr.  
 Félévre . . . 5 " -- "  
 Negyedévre 2 " 50 "  
 Egy hóra 1 " -- "  
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,  
 vasárnap kivételével.

# DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és  
 Kiadóhivatal:

Főoszt. Simonffy-ház,  
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-  
 keltebb árszámítás mel-  
 lett vétetnek fel.



## A reverszálisokról.

Budapest, jan. 7.

(T.) Vajjon az a reverszális kérés, nem a zsarolás és erőszakoskodás kategóriájában sorozandó? Fő lép példáiul egy képviselő, megválasztása bizonyos ha még harminc szavazója akad. Oh az ilyen tartalékos szavazók igen gyakoriak. Budapesten piáne. Harmincan, negyvenen, egy kávéházban csoportosúlnak és megmondják a jelöltek főkorteseinek, hogy ha szükség lesz rájuk, hol találhatók. És eladják magukat drágán. Vannak ily esetek a vidéken is. Ami Budapesten történik, az a vidékieknek hamar tudomására jut. Hisz innen terjed a civilizáció.

Tegyük föl, hogy valaki harminc negyven szavazóval félre áll és várja a választás kimenetelét. Neki mindegy akármelyik képviselő, neki csak reverszális kell, hogy az egyházpolitikai reformokat nem szavazza meg, és így szól: Uraim! Önnek még vagy 20-25 szavazatra van szüksége. Én negyven, ötven, vagy mondjuk: száz szavazattal rendelkezem. Ad ön reverszalist? Nem? Akkor megyek a másik képviselőhöz.

Hiszen ez revolver! Ez, ez az ember mellének szegezett pisztoly. Olyan mintha valakit halálos fenyegetések közt arra kényszeríték hogy adja nekem a tárczáját, irjon alá egy váltót, avagy

t-stálja rám a vagyonát. S érvényes vajjon az ilyen testamentum, az ilyen váltó? Avagy az a tárcsa jogosan azé az emberé? Ha ezeket az erőszakoskodásokat a törvény előtt felfedeznék, a törvény az illetőt a kötelezettség alól bizonyul fölmentené, pénzt visszaadná s az erőszakoskodót vagy zsarolót elítélné.

De tegyük föl, hogy azok a reverszálisok nem így keletkeznek, hogy az összes választók nevében megy a követelés. Annak is tudjuk a módját nagyon. Elmegy ugyanis a püspök jogtanácsosa, vagy valamelyik plébános vagy más valami ultramontán a pártelnökhöz és azt mondja: Az én embereim voltak szavaznak, de a képviselőtől reserválist kérek. A pártelnök ezt elmondja egy pár bizalmasabb emberének, ezek értekeznek a jelölttel: Adol meg nekik útsé kö. Ugy se kötelez. Amit ötven-hatvan ember ily módon erőszakol ki, annak futtyulunk.

És vajjon nincs igazak? Mert nem az a kérdés hogy: imhol itt a rezervális, — hanem hogy mi uton módon került a kezetekbe az a reverszális? Van-e róla tudomása a választók többségének. Azok akarták-e vagy csak egy pár ember?

És vajjon az ilyen erőszakosan kicsikart reverszális vajjon többet nyomna a latba, mint mikor egy pártvezér a

szószékre lép s szónoklata teljes hatalmával követeli az állami közigazgatást, s mikor a kormány előáll velük, egyszerre vitorlát változtat és ellene küzd.

Vajjon ez a nagyobb erkölestelenség: a senki által nem erőszakolt nyílt állásfoglalás valami mellett, de ha az önédek úgy kívánja, a másik pillanatban már ellene. Házassági ígéretekkel csalni meg valakit aztán vádójává lenni a törvényték előtt, hogy erkölestelentül cselekedett. Ő ragadja fel az első követ és ő dobja rá? Vajjon ez az a dicső politikai karakter melynek joga lenne elítélni sokkal kisebb bűnöket saját számára pedig követelni az ország lakosságának bizalmát.

És vajjon melyik párnak a vezére cselekszi azt? A nemzeti párté? És melyik párt lovagol legjobban a reserválisokon? A nemzeti párt! . . .

Hanem addig addig jár a korszak a vizre amíg elnem török. Addig addig csűr csavar, színeszkedik a nemzeti párt is, míg egyszer rajta veszt, s bár mennyire fektesse is bizalmát a kicsikart reverszálisokban, bármennyire fenje is készt a kormány legyilkolására: teljes hitünk és reményünk hogy most fog útni az óra midőn fölbred álmából a közvélemény s fölismeri az ő rossz szellemét ki angyal képében Mephistót játszá vala.

## A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

### Végzetem.

Ugy néha-néha mélyen elmerengek,  
 S emésztő vágy tüzeben égve kérdelem,  
 S találgatom, hogy vajjon meddig élek?  
 Mi vár reám e gyarló földi létben? . . .  
 Talán hírnév s dicsőséggel karöltve  
 Igaz boldogság tünde napja süt rám?  
 S ha meghalok majd milliók siratnak?  
 S nevem fön él a hírek röpke szárnyán?

Avagy talán csak váltig tüske szurdal?  
 S a szívem töle szárazva összereszket  
 S ha fáj, ha éget is — mint anyai másnak  
 El kell viselni a nehéz keresztet . . .  
 Ha olykor-olykor könyvem is kicsordul,  
 Talán nem lesz, ki fölzsáritsa majdán —  
 S remény, hit nélkül majd csak úgy bolyongok,  
 Mint ősz szellő fölcsirő sohajban . . .

És mintha szívem rá titkon felelne:  
 Boldogtalan leszek! hűjába minden!  
 Oh, így van ez megírva végzetedben!  
 Örök reménybe, vágyba, égi hitben  
 Szívárvány-zinbe lásd azért a but is!  
 S légy mindörökre büszke! büszke rája!  
 A míg előtted egyhangú zenében  
 Lejár az élet nagy komédiája . . .

És én megértem szent prófétáját.  
 S ha bántó bánatom szívemre hágott:  
 Elüzöm azt reményt zengő zenével  
 S kacagni kezdem ezt avéa világot!  
 És így leend minden szívdobbanásban:  
 A but is szép szívárvány-zinbe látom,

S minden napot bizvást mo olyogva várok  
 S mindegy kis percét százszor is megáldom.

Boldogtalan! de váltig büszke lenni!  
 Oh, így van így! megírva csilagomban  
 S hogy lelkem-t váltig dalomba öjmem!  
 Mig egy-egy eszméért zajongva dobban . . .  
 S ha nem hazugság: más csillagra szállunk  
 S ott újra élünk majd meg új: másban:  
 Ott is egyek boldogtalan koldus! de büszke!  
 S a but ott is szívárvány-zinbe lássam!

Kovácsy Kálmán.

### A szerelem könyvéből.

— Karczólatok. —

. . . Ma nagyon jól érzem magam s nem hangoztatom a régi szomorú dalt hiábavalóságról, az élet és ember gyarlóságáról, névtelen tájdalomról, olthatatlan vágyról, hű reményekről. De minnek is mindez? A nap oly szelíden süt, gyönyörű idő van, érzem a természet életének mámoros teljességét s ez az én számomra oly sokat jelent. Nem csak szóvirág nekem, hogy vegetálunk s a természet ölen pihenőre térünk. Pedig oly rejtélyes előttünk minden, a mit magunk előtt látunk. Sokszor lefeküdtem az erdőben s a fák levelein felül belébáma tam a kék levegő égbe. Ilyenkor minden határozott gondolatom elvész, csak érzéseim nyitvák. — kapni a természet gyönyörűségének. Szédület fog el s bámulva kérdelem: „Hogyan került ez a világ hozzám s hogyan kerültem én ebbe a világba? . . . De mit okokodom, hisz nem erről akarok én írni. Hagyjuk tehát most ezeket a gondolatokat. . . Ott jön ő, kit én né-

mán, olthatatlan szenvedéllyel szeretek. Most elmegy mellettem s tekintettünk találkoznak, közzön, de nem szól hozzám. Ne pillants rám oly kevélyen, minnek a dacz mosolyodban? Kérlek, ne légy oly büszke, oly véghetetlen kegyetlen! . . . Hiába, nincs teljes boldogság a földön, az szeret bennünket; kit mi nem szeretünk s mi azt szeretjük, ki bennünket nem szeret.

Kapok egy meghívót: „Virághfalvai Virágh Zoltán és neje f. hó 12-én tartandó házi mulatságokra szívesen látják.“ Ez érdekes és kellemetes szórakozás lesz. A háznál van egy szép leány s ennek van egy csinos fivére. . . Pont 9 órakor, mikor beléptem, a terem már telve voltak a legelőkelőbb társasággal, a nők selyem tolettjein a legújabb divatot lehetett szemlélni, a férfiak a legizléseesebb öltözékekben jelentek meg. Egyszerűség tekintetében a házi kisasszony mindenkin túltett, bájos és ifjú volt ez a hölgy rózsaszín selyem ruhában csipkékkel díszítve, bátran mondhatom, hogy Elvira volt a társaság szemefénye, Bátyja Szabolcs a fiatal emberek, az aranyos ifjuság példányképe, elegáns külsejével, megnyerő módorával mindég a felszínen tartotta magát s barátjai méltán irigyelték szerencsétét. Az egész társaság engem kevésbé érdekelt, én Elviráról s Szabolcsról soha le nem vettem tekintetem, a fiatalág üde-báját csodáltam e testvérpárban. Elvira ne-felejté, Szabolcs égő korom fekete szemével, festői ecsetre lennének érdemesek. Milyen szép az összhang, az ember szíve csak úgy örül, ha mindezt látja . . . Egy deli hadnagy karján látom Elvirát, sugdosznak, a lány lesüti szemét, a férfi most mintha kezeit megszorította volna . . . Pár nap múlva az egész város te

— **Belföldi hírek.** (Államjegyek bevonása.) Nagy jelentőségű dolog történt tanácskozott szombaton Wekerle miniszter elnök Plener osztrák pénzügyminiszterrel. A több óráig tartó tanácskozáson határozatba ment, hogy az idén és jövő évben kétszáz millió forint értékű államjegyet arany és ezüst koronások ellenében bevonják a forgalomból.

— **Külföldi hírek.** (Hadgyakorlatok a tótok febr. végén.) Bécsből táviratozzák hogy február végén Galiciában Presemysl s Krakó közt hadgyakorlatok lesznek. Részt vesznek bennük a peremysli és a kassai hadtestek, az utóbbi mádi Kovács János altábornagy vezénylete alatt, akit csak legutóbb nevezett ki a király a kassai hadtest parancsnokává. E hadgyakorlatok már azért is érdekesek, mert ezuttal először történnek monarchiánkban, hogy télen is hadgyakorlatokat tartanak. (A rubel Prágában.) Prágában az Omladina tagjainál újabban történt házmotzások arra a meglepő eredményre juttatták a rendőrséget, hogy az Omladina tagjai több ízben nagyobb pénzeségeket kaptak a pétervári hírhedt szláv jótékonyági bizottságtól.

## Jókai Mór jubileuma.

Debrecen, január 8.

Nagy fényvel, de még nagyobb melegséggel és lelkesedéssel ünnepelte szombaton és vasárnap egész magyar nemzet Jókai Mór ötven éves írói jubileumát. Ünnepe volt e nap, országra szóló nemzeti ünnep, melyet a nagyköltő magaként jel emzett:

„Azt hittem, hogy egy kis nemzet írója vagyok és kiderült, hogy egy nagy nemzet munkása vagyok.“

Az országos ünnep fénypontja szombaton folyt le a vigadóban. Az ünnepi díszülésre zsúfolásig megtelt a hatalmas terem, melyben felejthetetlen emlékü szép jelenetek következtek egymás után. Az emelvényen az országos méltóságok ültek, élükön Wekerle miniszterelnökkel s a többi Budapesten levő miniszterekkel.

A főrendi- és képviselőház tagjai, a tábornoki kar, az irodalom és művészet, a fővá-

ros és a törvényhatóságok képviselői is ott foglaltak helyet. többnyire magyar díszöltözötben.

Debrecen Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, dr. Király Ferenc orsz. Képviselő, dr. Kola János és K. Tóth Kálmán képviselők, Hajdumegyét pedig Veszprémy Zoltán tb. főjegyző, Lukács Dezső, Kiszlák Sándor és Csohány Sándor nánási polgármester. Igen sok orsz. képviselő, számos tábornok, főispán volt jelen. Feltűnt, hogy az arisztokrácia hőgyei és a kath. főpapság számára kijelölt két padosor üresen maradt. A díszgyűlést br. Eötvös Loránt nyitotta meg s míg Tisza Kálmán vezetése alatt egy küldöttség hivta meg Jókait, Komócsy ösmertes alkalmi ódját szavallta el.

Jókai féltizenegy órákor jelent meg. Rendkívül lelkesen, riadó éljenzéssel fogadták.

Eötvös Loránt lelkes beszéddel üdvözölte a költőt és fölolvasta Tisza Lajos miniszternek egy levelét, a melyben a miniszter tudatja Jókaival, hogy a király meghagyta, miszerint a jubiléumnak a legmagasabb elismerést fejezzék ki. A közönség álva hallgatta végig, Jókai pedig a király éltetésével felelt rá.

Ezután a kormány nevében Csáky Albin kultuszminiszter üdvözölte Jókait. Jókai felelelül azt mondotta, hogy a kormány egy év alatt egész félszázad munkáját végezte és reményli, hogy megéli azt az időt, hogy a kormányt üdvözölheti, mikor egy egész század működését tölti be, szóval úgy hiszi, nem kíván magának hosszú életet.

Következett az Akadémia és a Kiszaludytársaság szónoka Szász Károly. Átnyújtott egy babékoszorút, a melynek minden levelére Jókai egy-egy művének czime fel van írva. Jókai megköszönte a „magyar szellem felsőházának“ üdvözlését. — A székesfőváros törvényhatósága nevében Ráth főpolgármester lelkes beszéd kíséretében átnyújtotta Jókainak a díszpolgársági oklevelét. Jókai megköszönte a kitüntetést és fogadta, hogy ő a városnak mindig hű fia fog maradni. A megyék és városok küldöttségei nevében Fölvány Mihály alispán üdvözölte Jókait, ki választásban a neki átnyújtott díszpolgári oklevelet a magyar nem-

zet egyetértése és a közös haza iránti szeretet zálogleveleinek nevezte.

Legszébb jelenetek egyike volt az, midőn a magyar nők nevében egy deputáció ment az emelvényre.

A küldöttség nevében Csiky Kálmáné tartott egy igazán remek beszédet, melyre Jókai felállott és meghatott hangon válaszolt. — Beszédében összehasonlította a nőket a mindent megvilágító és éltető nappal, azzal végezte beszédét, hogy a tizparancsolatba bele kellene iktatni azt a tételt is, hogy: „Tiszteljétek a nőket.“

Ezután a „Petőfi társaság“ küldöttsége járult az emelvényre, szónokuk Komócsy József vezetése alatt. Sorra jött a „Magyar hirlapírók nyugdíjintézete“, melynek Fialk Miska volt a szónoka, majd az „Otthon“ küldöttsége tisztelgett Rákossy Jenő vezetése alatt utána Zala György szónokolt a magyar művészek nevében, majd az „Egyetem ifjúsága“ jött Párcsetics László vezetése alatt. A koszorus költő ezután a közönséghez gyönyörű beszédet intézett, mintegy az egész magyar nemzethez szólva.

Jókai szemé nem egyszer könybe lábadt e tisztelgések folyama alatt.

Végül a Budapestre jött küldöttségek helyezték el a költő asztalán ajándékait, gyönyörű ajándékaikat, gyönyörű fölirataikat, műtárgyaikat s már amint a szeretet hoz az ilyen ünneplésre. Egész halom támadt pár perc alatt ezekből az ajándékokból.

A jubileum többi része este ugyanott elfogadó estély alakjában, az operában pedig fényes bál alakjában ment végbe.

A nemzeti ajándék, a Jókai műveiről beolt 100,000 frt tiszteletdíj, a költő kívánsága folytán nem fordult elő a program pontjai közt. A díszülés végével azonban br. Eötvös Loránt elnök külön selyemborítékban adta át az ünnepeltnek az összegyűlt tiszteletdíjról szóló okiratot, amely az összeg letételéről tanuskozik; valamint az előfizetők névsorát. Ezösszeget Jókai a belvárosi takarékpénztárnál bármikor felveheti.

Ő Felsege a királyné udvarmestere br.

e van a hírrel, hogy Elvira jegyese Bárdossy György ez. kir. huszár főhadnagynak. Én is kifejeztem szerencse kívánataimat Elvira kisasszonyoknak, elpirult s ez volt az ő erénye s legszébb ékessége.

Azt mondják tehát, azt észlelik mindenfelé, hogy Elvira mennyasszony. De azt is suttogják, hogy e házasságból semmi sem lesz. Ugy is lett. Hamar kiábrándultak egymásból. Talán az volt a baj, hogy sokat magukra voltak hagyatva. Elvira soha sehová nem ment vőlegénye nélkül, ha az utcára kiment, ha színházban volt, ha bálon mulatott, vőlegénye mindig követte s vele volt. Nehéz volna megmondani, hogy mi a valóságos ok szeszély vagy közöny, mely sokszor észrevétlenül mint tolvaj belopózik a szívek rejtekébe.

... De mielőtt véglegesen szakítottak volna, így irt Bárdossy Elvirához:...

„Kegyedet a sors szeszélye hozta elibém s úgy nem szerettem soha senkit. Óh miért kell most e kiukat szenvednem? és ha kegyedre gondolok úgy a fájó köny is nekem csak édes üdvöt ad. Álmódozva, elmerengve, oly sok órát töltöttem el, szóba álltam a csillagokkal, holdsugáros csöndes este. Ugy fáj most nekem, ha az ég nézék, a szemembe köny szökik fel, nem tudok én már álmódozni! Nehézre esik, de be kell vallanom, hogy én már szeretni nem tudok, nem tehetek én erről, pedig én kegyedet rajongó szívvvel, igazán nagyon szerettem!“

Szorosabb barátságot kötöttem Bárdossyval. Nemes lélek volt ez az ember. Nem aludt ki örökre szívében a szerelem, a mit bizonyítanak levelei, melyeket hoztam irt. Feltalálta végre azt, kit a sors valóban neki szánt s ki

életének legdrágább kincse lett. Nem titkolhatom el költői hangulatú levéleink tartalmát, méltó nagyon is arra, hogy megörökítssem. Ezek az ő őszinte vallomásai: „... Tudodé, mi a boldogság? ha nem tudnád, megmondom én! Mert enyém tehát végre, amit úgy kerestem, a boldogság, már az enyém! Beh sokszor előttem lebegett s hajsoltam szüntelen. Búbajos árnya, fényes arca hevitett, biztatott a harcra s sokszor e küzdelemben meg is vérzettem. Kerestem a pusztaságban, mert csábitgatott a csend és magány s ha elrejtöttem, merengni kezdtem s a lelkem új vágy után epedt s nem cüggttem többé a madár dalán sem Végre erőm fogyott, lázban égtem s a lelkemet kecségtettem: — tied lesz majd a szép valóság, neked is nyílnak még a rózsák — de rá azért sohasem találtam! S most, most, teljesültek vágyaim, szívem örömtől áradoz, megtaláltam küzdélmeim jutalmát, bérét s ez engem tanít újuló reményre, mert a boldogság ez, — úgy hiszem!“

C altajáték a szerelem, azok a bájos, szép szemek csalják törbe a legényt. Egy tapasztalt embertől hallottam: Szerelm nélkül ne házasodj, mert az élet nagy változásai néha legkisebb véletlenektől függenek. A feleségből sokszor egy is elég, de én mégis háromszor nősültem. Az első feleségem igen kedves, házias volt, de nem élt sokáig szegény. A másodikat elkergettem, a harmadik megszökött, bár soha többé vissza ne térne... „Sok házasság nem egyébb ostobaságnál, nincs abban se érdek, se szerelem, — se semmi, csak egy kis beteges állapot. És mégis mily könnyelműen belésietnek az emberek a házasságba, mint a madár, míg a kalitkában nincs, belé vágyik s mikor már ott van, kitélé kívánczik. Vergődik szárnyával, de kimeni már lehet-

len... Sok leánynál a magaviselet betanult szerep játéka, a férfi nem is sejti a valót, lépve meg s kész a csalódás. Néha a fiatal ember tulságos előzékenységet mutat a nővel szemben, míg a nő talán éppen akkor egy más udvarlójára gondol... Az ég tudná megmondani, mily szeszélyes változatokban lép fel a szerelem, de soha czélt nem ér az, ki a más szívé próbára nem tette. Vessünk számot saját szíveinkkel és megfogjuk tudni, hogy mily megnyugtató érzés az egy szívet megismerni, melyet birni óhajtunk.

Az én hugom Livia is szeret, hogy is ne szeretne egy fiatal leány. De én nem értem ezt a szerelmet, mert ez az udvarló egészen hidegen viseli magát. Csudálkozom, hogy Livia be nem látja, hogy az ilyen férfi nem érdemel mást, minthogy ő is viszonzza hidegségét. Csak legyen hozzá hideg, mert megérdemli! Ugy találok azonban még, hogy ez a fiatal ember unatkozik is! Ma már ehhez nincs egyéb mondani valóm, minthogy az egyén neveletlen! Egy bizalmas percben felkért a hugom, hogy mit tanácsolok neki? „Ne törődj vele kedves hugom, mondj le róla, bár mint is látszik szeretni, mert ő téged sohasem fog igazán szeretni. Gyűlöletből válnak szerelmek, de közönyből soha!“ Hugom szivecskéjének rozsl esett ez az őszinte válasz, de halgatott rám s követte tanácsomat. Eljött az idő, hogy ő is megtudta, hogy mi az az igaz szerelem!... Egyedül a szerelem az melyben őszintesülnek a szív meleg érzélméi, az igaz barátság az őszinte szeretet, a hűség. Kinék ily őnzetlen szerelem rósaláncával van körül fonva szíve, szeret és szerettet, lehetetlen, hogy boldog ne legyen!

László József.

Nopcsa a következő táviratot küldte az ünnepekre:

Ő Felsége a királyné megbízása folytán van szerencsém legmagasabb üdvözlését Magyarországnak világhírű költőjének 50 éves jubileuma alkalmából tudomására hozni.

Az ország minden részéből sőt külföldről is tömérdek üdvözítő levél és távirat érkezett egyesektől és testületektől Jókaihoz.

Jókai Mór jubileuma emlékére a következő alapítványokat tette:

A hírlapírói nyugdíjintézetnek 2000 koronát, az írói segélyegyletnek 2000 koronát, a Kisfaludy-társaságnak 2000 koronát, a Petőfi-társaságnak 2000 koronát és a Képzőművészeti Társaságnak 2000 koronát, tehát összesen 10,000 koronát.

Ő Felsége a következő legmagasabb kéziratot bocsátotta közre:

Személyem körüli magyar miniszteremet ezennel megbízom, hogy Jókai Mórnak írói pályája 50-dik évfordulója alkalmából jó kívánataimat és az irodalom terén szerzett kiváló érdemeiért teljes elismerésemet fejezze ki.

Kelt Bécsben, 1894. évi január hó 2. dikán.

Ferenc József, s. k.

Gróf Tisza Lajos, s. k.

## Sebesi Jób emléke.

Debrecen, január 7.

(W. H.) Még pillangók repde-tek a levegőben, még aranyos napsugár esett idő előtt meggyörnyedt alakjára, s nemes homlokát mégis megérintette fagyos ujjával a halál. Most aztán eljött érte, hogy elvigye azt a forró szívet bomladozni a fagyos rögök alá, hogy nyugtalan kutató szelleme örökre csendes pihenést találjon, hogy barátai szép életének fájó emlékét gyógyíthatlan seb gyanánt hordozzák az egész életen keresztül.

Nem akarok vele mint íróval foglalkozni. Irodalmi működését méltatták a lapok, méltatni fogja szeretett székely népe, melynek egyszerű meséit, mesterkéletlen dalait olyan ragyogó költői mezbe öltöztette, méltatni fogja az utókor és méltatják mindazok kik csak egyet is olvastak gyönyörű dallamos költeményeiből, melyekben az igazi magyaros nyelvezetten, a mély érzésen kívül csak a költő szerénysége nagyobb. „Alkonyat” című költeményét így fejezi be: „Ha vén volnék már, bölcsnek kéne lennem. Pedig az már igazán nem vagyok. Az idő eljárt de nem bölcsességem, csak gyarlóságom lett sokkal nagyobb.

„Bál után” című költeményében pedig már mintha éreznék könnyen fellobbanó szíve kihűlését. „Még rám esik egy pár szép szem sugár, de szívem jegét nem olvasztja fel.”

Én csak a férfi, az ember emlékének, ki az volt a szó eszményi értelmében, szeretnék néhány sort szentelni.

Soha sem láttam olyan minden előítélettel ment férfit mint őt. E ötte nem létezett sem vallás, sem nem, sem vagyon, sem rang. Ő szívet, kedélyt keresett csak cserébe saját gazdag szívéért. Hogy kedélye mennyire képes volt a legmélyebb fájdalomtól a legpajkosabb vidámsáig csapongni, legjobban jellemzik Brassai Sámuel, az ősz tudós egyszer hozzá intézett szavai: „Te leszel a magyar Heine, ha harminc éves korodig úgy meg nem vénülsz mint én.”

Heine volt az egyetlen német költő, akit becsült. A többieket a legnagyobbakat sem véve ki, érzégszónak, vizenyősnek deklarálta. Egyáltalán nem állhatta a németeket. A tavaszszal tolmácsolta orvos, hogy menjen Gleichenbergbe üdülni.

— Nem én — mondá bizalmasainak — inkább megyek Borszékra — meghalni.

Demokrata volt szívvél, lélekkel. Végtelen

szeretettel milliókat ölelt milliókat szeretett volna boldoggá tenni. Rendesen egyszerű humoros beszéd-ékes szóló lett, ha saját érzelmei hevétől elragadtatva beszélt a messze, de biztosan bekövetkező időről, midőn nem szegény ember, gazdag ember, csak a társadalom hasznos tagja lesz mindenki. Nem lesz luxus. Es minő szép milyen bájoló lesz a legrutább nő, ha a saját maga által készített egyszerű szürke zubbonyt fogja hordani! Milyen nemzedék nő fel, ha a tanítónő nem rideg pedanteriával felfegyverkezve megy az iskolába de könyv helyett magzatát keblére szorítva tanítja a gyermekeket női kötelességekre lángoló honszerelme!

Egyáltalán tetszett neki a nőemancipáció sokat megvitattot sokat kigunyolt eszméje. Becsülte az önál-ó nőket, s kedvelte a „Biaustrum”-okat. Ha valaki állítani merete hogy a nőnek nincs joga írni, rettenetesen haragudott. De azért a nők iránt is a nyereségig őszinte volt. Egyszer — mert az ő kedvéért arcaialis témáról írtam — nagyon megdicsért. Szabadkozottam, Sohas szabadkozok, mondá, Sebesi Jóbtól egyszerűen többet nem hall dicseretet senki. Es azt megmondom, ne hogy elbizsa magát, ne hogy száraz legyen; mert a fehérnép ha valami jót akar aztán írni, rendesen száraz. Az, meghagynom hogy a szívem menjen keresztül minden gondolat, és ne féjen kimondani, sőt az se baj ha megfürdik a keserűségben.

Máskor inceskedni akartam vele. Tárca-írtam, a magas komoly témák helyett egy vig bohóságot, egy kis leányról, a ki egy vén cigány biográfijával bibelődik, s végre fel-találja valódi hivatását — a portörülésben. Elküldtem neki bírálat végett.

No micsoda anathéma zudult a nyakamba! Ne merjek több ilyen éretlenségeket írni. Hogy már én is a phliszterek szolgálatába szegődtem, akik jóllakva, fekete kávéjuk után jobb emésztés végett veszik elé az újságot s nem akarják fejüket problémákon törni. „Igy fog egy férjet kapni kedves hugom, — írja — a ki egy kicsit gazdag, egy kicsit kövér, egy kicsit kopasz és nagyon kiál hatatlan le z. Mir látom mint méri mellette a petroliumot, s mint veszekedik ő az elhulasztott cseppekért.

Azonban én azt hiszem, hogy maga nem erre született.

Dante Leonorája ugyan egy meghízott, hogy leszakadt alatta a kilenc gyermektől követett gyászszékér — de nincs benne a szent írásban, hogy mindenki sorsa ez. Maga maradjon sovány és ne írjon bolondériákat. Ha pedig eszébe jutna mindezt megapreheadálni, igérem, hogy jövőre még gorombább leszek.

Mennyi humor egy emberben, ki az élettel már leszámolni készül! S egy élettel, mely nem rózsák közt folyt le. Saját szavai szerint megkóstolt mindent, még az államfogházat is.

Szabadság, függetlenség volt lelke álma, de hogy milyen végtelen távol lebegett tőle mindkettő, éléken jellemzi „Zuhany” című költeménye, mely így kezdődik: Fényes álmok, nagy remények Néha hozzám is betérnek... s melyet keserű humorral így végez: Nem mese ez, nem legenda, Védszentem a vén gerenda. Mikor fejem belé vágom, Szétfut a sok bolond álom. Más alakot ölt a világ, S én — huzom az igát tovább...

Tekintve azt, hogy bizalommal kitért szívébe az élet mennyi fájó tövise nyomult, jósága valóban csodásnak tűnt fel, s a léhák nem egyszer mosolyogtak felette.

A télen — mindenki emlékezni fog a mult től természetellenes hidegségére — a kávéházba indult. Előtte egy tizenhárom, tizennégy éves suhanc haladt, állig felhúzván a kopott felöltő gallérját, csizma nélkül, megveresedett lábakkal. Sebesinek kicsordult a könny szeméből. — Zsebébe nyult, de ötven krajcárnál többet nem talált benne, mert alig imént egy koldusaszszony kedvéért fosztotta ki magát. Azonban geniális feje tudott azért gyors segítséget. — Intett a suhancnak, s ő maga benyitott a Hungáriába. Levette kalapját s körüljárva az asztalokat, csakhamar öt forintot gyűjtött össze. Maga ment el a csizmás boltba, s nem távozott míg a suhanc szeme láttára fel nem huzta a csizmát. Ilyen volt ő mindig. Bár nemes (bolgárfalvi és borosjenői) előneveit nem hasz-

nálta, gunyos az arisztokratákkal szemben, rajongó ha a népről volt szó.

A nyáron láttam utoljára, az nap küldte el éppen egy versét, hogy másoljam le, mert ő már nem képes rá. Délután ismerősökkel sétáltam. Figyelmeztettek, hogy jön.

Egy meggörnyedt sápadt ember jött lassan át keresztül az uton, kézenfogva vezetve egy mezitlábás kis leányt. Alig ismertem rá, csak még szép szőke haja volt rajta a régi. Kézszorítása erőtlen volt.

Kié az a kis leány? Kérdeztem. Nem tudom, viszonyá alig érhetőleg. Sirt a tulsó oldalon, keresem az anyját.

Néhány lépést jött velem, aztán fáradtan megállt a Hungária előtt. Ugy szerettem volna néhány meleg szót intézni hozzá. De az ismerősök, a kávéház, az utca, az etiquette... meghajtottam magam. Egy futó pillantását fogtam még fel — s tovább mentünk.

Édes barátom! Most a világ, az etiquette dacára nyíltan beszélek hozzád, úgy ahogy tanítottál, szívemen megy keresztül a gondolat és megtündök ott keserűségben. Minden rög, amelyet tetemedre dobtak, az én szívemre is hullt. A gyászfátyol, melyet szeretett özvegyed hord, az én lelkemre is árnyat vét. Te benned tanultam apám után először férfit becsülni, te győztél meg róla, hogy van még barátság, van még önzetlenség. Feloszó testednek minden porszeméből nőjön illatos virág! Álmodjal édeset, álmodjal szépet eszményid teljesüléséről. Élni fogsz örökké barátaid szívében.

Tudom, hogy elborítja a kegyelet hanted virágokkal... oly messze vagy tőlem... fogadd ezen néhány sort virág helyett tőlem, kinek a sors barátságodon kívül virágot nem adott... Leteszem a tollat... Ugy érzem, mintha még itt lennél mellettem, két kezembe vennéd lázas kezemet s mondanád, mint oly gyakran: Ne sirjon...

Miért is nem tanítottak a mennyországban hinni!

## Színház.

\* Kilencvenkettedik és harmadik előadás. Szombaton folyt le színházunk második Jókai-estéje, midőn „disz-e-lő-a-d-s-n-a-k” a költő „Arany ember” cz. drámája került színpadra. Jobb szerettük volna a jubileumra Jókai Mór regény-drámái helyett, melyeket a költő is inkább napi-fogyasztásra szánt, az ő maradandóbb becsü történelmi színműveinek valamelyikét, „Dózsa György”-öt, vagy a „Szigetvári vértanúk”-at, a melyeknek a forradalom utáni időkben nevezetes költői és hazafiai hivatás jutott. Az „Aranyember” küönben is hosszacska, a szombati vontatott előadásnak pedig már nem képzelhető találóbb kritikája, mint az első támlászszekekorokban felhangzott hosszú ásatás. A diszt egyáltalában nem képviselte semmi az előadás folyamán, még csak a világitás fokozása sem. Egy jubilaris előadás részletes kritikájába nem bocsátkozván egyszerűen a legjobb sikerrel működött szereplőket emeljük ki, a kik voltak Tapolcai (Krisztján), Arday Ida (Athalia), Locsarekné (Brazoviczné), Sándor Emil (Al Csorbadzsi) és Péchy (Kacsuka.) A közönség megtöltötte a színházat s a felvonások közben lelkesen énekte Jókai Mór. Tegnap, vasárnap Gerő Károly népszínműve, „Kis madaram” került színpadra. A gyöngélgedő Csiki László helyett Jani szerepét Ferenc vette át. Az előadás uralkodó planétáját mindvégig az Ellinger Ilonka játéka képezte, a ki egyéniségének összes kedveségét és báját öntötte Mariska szerepébe. Kitűnök voltak még Locsarekné (Cserey Ádámné), Krémer Jenő (Kristóf), Rózsahegy Kálmán (Gyuzsi), Püspöki (Maceka), Nádas (Futó Misi), Lubriné (Vetésyné) sat. Andorffi Péter rászolgált arra, hogy karzat egy óriás kiflyvel lepje meg az izlések találkozásának jutalmát.

## Helyi hírek. Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő-hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknél felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése, 1894. Január hó 8-án reggeli 7 órákor Hőmérséklet — 2.4 C.fok. Légnyomás 767.4 millim. Szélirány keleti. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 00 fok. Legalacsonyabb hőm. — 3 fok.

### Farsangi naptár.

Jogászból jan. 13-án az „Arany Bika” dísztermében.

Január 13-én. A csizmadia iparos ifjuság bálja a „Koronában”.

Gazdászok táncestélye, január 20-án, az „Arany Bika”-ban.

A függetlenségi kör bálja január 20-án a „Koronában”-ban.

Az „iparos-kör” téli táncvigalma, január 21-én az „Arany Bika” dísztermében.

A Polgári kör bálja jan. 27-én a Bikában.

Szabó munkások szakszerveletének táncestélye jan. 28-án a „Margit”-fürdőben.

Február 1. A vasúti üzletvezetőségi tisztviselők bálja az egyetem javára, az „Arany Bika” dísztermében.

A debreceni jótékony nőegylet karoubálja február 3-án.

A deb. iparos ifjuság önképző egyesületének zárta körü táncvigalma február 3-án.

Az Evang. iflégylet tea estélye az „Arany Bika”-ban, február 10-én.

A farsangi táncvigalma a debreczeni egyetem javára, a „Margit”-fürdő dísztermében február 11-én.

### Előfizetési felhívás.

A „Debreceni Ellenőr” előfizetési ára:

Egy évre . . . . .	10	frt	—	kr.
Fél évre . . . . .	5	”	—	”
Negyed évre . . . . .	2	”	50	”
Egy hóra . . . . .	1	”	—	”

Lapunk gyors kihordására minden erőnkkel törekszünk. Kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetési összegeket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

### A „Debreceni Ellenőr” kiadó-hivatala.

— Jókai Mór és Debrecen. A főváros közlönyeinek leírásából tűnik ki, hogy milyen fényes ünnepély volt a Jókai Mór jubileuma. Páratlan a nemzetek történetében, a mely ünnepelésről az ünnepelés központján fényes magyaroktól környezetten álló nagy költőtől csodákat fog regélni az utókor. Nekünk pedig különös elégtételünkre szolgál, hogy Jókai Mór legelső sorban a debreceni küldöttséget tüntette ki. Bizonyos, most már, hogy Jókai Mór le fog jönni a Debreczenben tartandó jubileumi ünnepélyre. A küldöttségek és a privat tisztelgők hosszúsorának kielégítése után — a mint Simonffy Imre polgármestert megpillantotta — a költő a debreceniekkel a melléksarnokba vonult s félrehárítván az oda vonulókat, körülülte velük a legközelebbi asztalt.

Dr. Kola János azt kérdezte Jókaitól, hogy bírja ki e nagy szabású ünnepély izgalmait?

Jókai így felelt:

— „Elszántam magam mindenre. Ugyse fordul az életben elő!”

Hajdumegye küldöttségének egyik tagja, Lukács Dezső azt mondta Jókainak: — „Odavaló vagyok, a hol egyik legelső regényének hőse született, Náduvvarra.”

Jókai egy pillanatig elmélázott, s aztán így szólott:

— „Kárpáthy Zoltán!... Ha én még egyszer megírhatnám!”

A debreceni és hajdumegyei küldöttség hazaérkezett tagjai általában el vannak ragadtatva a költő szívélyessége és előzékenysége által.

Erre vonatkozólag terjedelmesebb tudósítást közlünk egy debreceni úr szívélyességéből a lap más helyén, mely a lapokban közölt tévedéseket is rektifikálja.

A Jókainál tisztelgett hölgy küldöttség tagjai között volt a debreceni hölgyek közül Ricl szül. Veszprémi Zsuzsanna úrhölgy is.

A következő sorokat kapjuk: „Főiskolánk ifjúsága sem feledkezett meg e napon (jan. 6.) arról a férfúról, ki minden magyar ifjúnak, kivált minden tollforgató magyar ifjúnak követendő eszményképe lehet, kinek mindnyájan halás szeretettel tartozunk. A 8-ik osztályban tekintetes Gerecsy Kálmán tanár f. h. 6-án délelőtt történetóra helyett 10-11 magyar órát tartott; szép és lendületes beszédével, melyet a Jókai iránt való szent lelkesedés hatott át, egy óra hosszágig gyönyörködtette tanítványait s adott kifejezést azon örömmek, mely e napon milliók szívében talált viszhangra.”

Egy debreceni asztaltársaság a következő sürgönyt küldötte az ünnepelt nagy írónak:

„Jókai Mórnak. Az izr. jótékony asztaltársaság, melynek ezéjja szegény gyermekek felruházása, 50 éves írói jubileumára meleg üdvözlét küldi. Irodalunk seniora éljen soká!”

Azzal a rektifikációval tartozunk olvasóinknak, hogy Komócsy Józsefnek lapunk szombati számában közölt „Jókai Mór” című közleménye nem az volt, mely a budapesti vígadóbeli ünnepélyen szavaltatott el s minden vidéki lapnak, így a debrecenieknek stb. „Debreceni Ellenőr”-nek is megküldetett, de a költő másik közleménye, a melyet lapunk a „Magyar Génius” szerkesztőségének szívélyességéből kapott s azt az összes hazai sajtó megelőzésével közöltük.

A szathmári Kölcsey-egyesület szintén megülte a Jókai Mór 50 éves írói jubileumát. Ez alkalommal a debreceni „Csokonai” kört Márk Endre ügyvéd képviselte.

A debreceni első magyar asztaltársaság a „Korona” vendéglő kisebb termében, folyó 6-án ünnepelte meg Jókai Mór koszorús költőnk 50 éves jubileumát; A szép számmal egybegyűlt tagokat az elnök Boros Lajos rövid beszéddel üdvözölte, mesterileg ecsetelte Jókai Mór 50 éves írói pályáját, irodalmi működését hazafiságot és mindegy visszatekintett 1843 évben megjelent első művétől a legutolsóig. Beszédét holnap közölni fogjuk.

A viharos tapssal fogadott megnyitó beszéd után Mándoki Béla nyugalmazott színművész szavalt rendkívül nagy hatás közt el Komócsy József ünnepi ódáját. — Azután ugyanő Jókai Mórnak „Szigetvári vértanúk” című szomorú játékból Zrínyi Miklós esküjét adta elő, hogy az asztaltársaságnak minden tagja ismerje meg Jókai Mórnak művészi értékét. Az előadás leirhatlan lelkesedést keltet. Mondottak még számos felköszöntők s a társulat a legjobb hangulatban sokáig maradt együtt. Megemlítjük, hogy szombaton és vasárnap még számos helyen tartott Jókai ünnepély.

— **Geréby Fülöp** Váratlan haláleset sújtotta a tekintélyes Geréby családot; — a család tevékeny, köztszerteletben élő feje, a debreceni kereskedő társulat egyik legkiválóbb tagja ma reggel váratlanul meghalt. Villámgyorsan terjedt el a városban a leverő halál-hír s őszinte részvétellel beszéltek mindenfelé a mindenki által ősmert, hatalmas termetű kereskedő elhunytáról. Csakhamar felvonták a fekete lobogót a városháza

ormójára, miután a boldogult virilista-tagja volt a törvényhatósági bizottságnak; több rendbeli tiszteletbeli állást is töltött be; így tagja volt a kereskedő társulat választmányának, a keresk. akadémiái felügyelő bizottságnak s a r. kath. iskolaszékeknek.

Ötömösi Geréby Fülöp Pestmegyében született, ahol családja földbirtokos és már a múlt századtól kezdve béreli a pusztá-adaesi kincstári birtokot. Geréby Fülöp a kereskedő-pályára lépett s a budapesti kereskedelmi iskola elvégzése után Debreczenbe jött, s mint segéd belépett a Csanak József kistemplom sarkán, a Beck-házban lévő fűszer, csemege, és ásvány üzletébe, melyet rövid időmulva Hannig Mátyás vette át. Később Geréby nőül vevén Hannig leányát, üzlettárs lett, majd mint egyedüli tulajdonos vezette e nagy kiterjedésű üzletet melynek homlokzatán közel 32 év óta ragyog aranyos betűkből a „Geréby Fülöp” név. A boldogult szívbajban szenvedett, már hosszabb idő óta. Állapota azonban csak pár héttel ezelőtt fordult súlyosabbra az üzletben történt megüülés folytán. De még ez sem aggasztotta környezetét sem orvosait. Tegnap este is jókedvvel vacsorázott, — egyik kis unokájával sokáig játszadozott. Ma reggel is mikor felkelt jóízűen megregelizett. Azonban 8-9 óra között erős vérhányás jelentkezett. — Egy szív-ér megpattant s pár perc alatt családja tagjainak karjai között meghalt.

— A debreceni egyetemre a tulajdonilag szegény zsellér lakosokból álló Csege község képviselőtestülete Ferenc Elek főszoigabiró indítványára, ki olyan lelkesen agitál járásában a debreceni egyetem érdekében, egy ezer koronát szavazott meg az egyetemre. E nemes tett annál inkább elismerésre méltó, mert ugy a csegeiek, mint a balmaz-ujvárosiak, akik ugyane célra ötezer koronát adományoztak, saját aránylagos megterhelhetőségükkel, a debreceni egyetem létesítéséhez.

— **Ióváhagyott közgyűlési határozatok.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóváhagyta Debrecen város közgyűlésének azt a határozatát, melyvel a törvénykezési palotára megszavazott 200.000 frt kamat nélküli előleg beszerzési módja megállapított. Ez összeget a községi adót pótló alapból veszi kölcsön a város s a házipénztárnak az igazságügyi kormány által fizetendő évenkénti 20000 frtos törlesztéses részletből fizeti vissza, a fennmaradó részt pedig a nagy kölcsönből a házi pénztárt a laktanyák felépítése után kárpótás gyanánt illető 300000 frtból fedezi. A megerősítési záradékkal hasonlóképen ellátta a belügyminiszter a polgári és rendőrbiztosok fizetésének évi 50-50 frttal való emelésére vonatkozó közgyűlési határozatot.

— **Kerünk feleletet.** Egy obscurus német ujságban, a lutheránus „Kropper Kirch. Anzeiger”-ben — a mint a „Debreceni Protestáns Lap”-ból olvassuk — alávaló hazugságokkal saturált cikk jelent meg, a melynek feladatát Debrecen megrágalmazása képezi. A névtelen közleményben állanak a következők:

„A Debreczenben élő lutheránusoknak nem kevésbé kell szenvedniük a más vallásfelekezetek barátságtalansága miatt. „Tótok”-nak nevezik őket, nem mintha valóságban azok volnának, hanem csak azért, hogy őket gonyolják és gyűlöletessékké tegyék. 1888. őszén a városhoz fordultak támogatásért, mivel a város a reformátusok és katolikusok iránt nagyon bőkezű. Nevezetesen a város a ref. egyházat minden iskolai helyiséggel, több mint harminc tanító számára szóló lakással, évenként huszezer forint segéllyel és ezen kívül még ezer hold szántófóddal javadalmazza. A luth. egyház folyamodványára, a tanács indítványa alapján az lett a határozat, hogy a luth. egyház részére 500 frt megszavaztatik ugyan, de a jövőre való kötelezettség nélkül és azzal a kikötéssel, hogy többé német nyelvű isteni tiszteletet ne tartssanak, mert ez, a tanácsi vélemény szerint Debreczenre nézve szegény és sérelem lenne. A uth. gyülekezet erre a feltételre természetesen nem

tagja volt  
rendbeli  
tagja volt  
keresk.  
r. kath.

ében szü-  
ár a mult  
si kincs-  
kereske-  
kedelmi  
tt, s mint  
f kistem-  
szer, cse-  
rövid idő-  
Geréby  
lett, majd  
gy kiter-  
közel 32  
„G e r é-  
szívájban  
pota azon-  
lyosa bbra  
D: még  
orvosait.  
— egyik  
Ma reggel  
c. Azonban  
tkezett. —  
alatt csa-  
t.

nyomólag  
község  
szolgabíró  
járásában  
ezer ko-  
E nemes  
mert egy  
iak, akik  
ányoztak,  
a debre-

határozatok.  
aban jóvá-  
ének azt a  
y k e z é s í  
ft kamat-  
lapított.  
apból veszi  
az igazság-  
enti 20000  
za, a fenn-  
ből a házi  
kárpot és  
A megerő-  
a a belügy-  
fizetésének  
vonatkozó

urus német  
r Kirch  
breceni  
— alávaló  
neg, a mely-  
zása képezi,  
következők:

soknak nem  
llásfelekeze-  
k"-nak ne-  
azok vol-  
et gunyolják  
én a város-  
a város a  
nagyon bő-  
yházat min-  
harminc ta-  
nt huszezer  
g ezer hód  
egyház fo-  
alapján az  
ház részére  
jövőre való  
ötéssel, hogy  
et ne tartsa-  
szerint Deb-  
enne. A uth-  
zetesen nem

állhatott rá. Hogy azonban ez a határozat csak a luth. egyházat sújtotta, igazolja az a körülmény, hogy ugyanazon ülésben a zsidó hitközség részére — a melynek rabbinusa és kántora, mint lengyel zsidó, egy hangot sem ért magyarul — nemcsak az indítványozott 500 frt, hanem még ráadásul 300 frt minden feltétel nélkül megszavaztatott. . . . Mivel a lutheránus iskola — folytatja tovább a tudósító — csak négy évfolyamból áll, a tiz éven felüli — csak négy évfolyamból áll, a tiz éven felüli levő gyermekek kényszerítve vannak arra, hogy más vallásfelekezetűek iskoláiba járjanak. De hajh! mit kell nekik itt gyakran hallanok! Csaknem hihetetlennek tetszik előttünk, hogy ott ilyen hangon szabad beszélni, hogy: „katholikuskok, reformátusok, görögök, zsidók hisznek Istenben, de hogy a lutheránusoknak is volna Istenök, azt nem tudjuk, óvakodjunk tőlök, mert azok megfertőztetik a levegőt.“ Ily körülmények közt sürgetően gondoskodni kell ez iskola kiegészítéséről; de honnan vegyék a hozzá való? Ime a 800 lelket számláló lutheránus gyülekezet Debreczenben, 42 ezer református és 8000 katolikus közé beékelve, szakadatlan harcban áll. Adjon Isten nekik bátorságot és erőt, hogy híven kitartsanak, minket pedig tegyen hova tovább buzgóbbakká a könyörgésben és az áldozatkészségben.“

Nem tesszük fel, hogy a levél rosszhiszemű célzata Debreczenből került volna ki s legfeljebb azt gondoljuk, hogy innen származott közlések félremagyarázása szülte az egész semirevalóságot, Mi csak arra kérünk feleletet, miként fog gondoskodni a helybeli ág. hitv. egyház a piszkos rágalom megcáfolásáról és hogy igyekezni fog-e (saját reputációjának érdekében) a rágalom forrásának kipuhatolására? Erre határozott és világos választ kérünk, mielőtt hővebb c mmentásokba bocsátkoznánk. Azt azonban már most láthatjuk, hová vezetnek a tiszta magyar Debreczenben tartott isteni tiszteletek és a németországi adományok, a melyekkel — mint a trójai falóból — a germanizáció settenkedik be falaink közé.

— A Király és Kossuth. H.-Szoboszlóról írják, hogy a városi képviselő testület A brányi Lajos f-stő által megfestette a városháza nagy tanácsterme számára a király és Kossuth Lajos arczképét A képek már meg is érkeztek és elhelyeztettek. Mind a kettő térdkép, ő felsége honvéd lovassági tábornoki egyenruhában van megfestve. Kossuth Lajos képe pedig az országos függetlenségi pártkör helyiségében levő eredetinek a másolata.

— Kinevezés új orvosi tisztságra. A tekintélyesebb orvosi állások száma ismét szaporodott egyzvel városunkban. Ugyanis a kereskedelmiügyi miniszter az államvasutak egészségügyi szolgálatának érdekében elrendelte hogy eddig, központhoz kötöt főorvosi hatáskör decentralizáltassék, s ezen orvostönöki teendők végzésére, a vasuti üzletvezetőségeknél, folyó év első napjától fogva, egy-egy orvosi tanácsadó állás rendszeresíttessék. A debreceni üzletvezetőség orvosi tanácsadójává dr. Bruckner Ernő lett kinevezve.

— Országos tanítói árvaház Debreczenben. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint illetékes forrásból értesülünk, hozzá járult az országos tanítói árvaháznak Debreczenben felállítására nézve a város és a kormány között kötetendő szerződés tervezetéhez s azt elfogadás és aláírás végett leküldötte Debreczenbe. Mielőtt a januári közgyűlés elfogadja a szerződést, kihirdetik az építési árlejtést s kora tavasszal megkezdik az építést. A szerződés tervezetéhez csatolva van az árvaház egyik emeletes pavillonjának homlokzat rajza is, mely könnyed stíliú nyers falazatu, igen tetszetős külsejű épületet ábrázol. Az árvaház két ilyen egy emeletes pavillonból s egy földszintes épületből áll, összesen százhatvan árvára berendezve.

— Melegedő szoba. Múlt pénteki számbunkban figyelmeztettük a városi hatóságot, a

jófékonycélú egyesületeket, úgy szintén egyes emberbarátokat, hogy adományaikkal járuljanak közre egy melegedő szoba létesítéséhez melyben a szegényebb osztály óvhatná magát a tél fgya ellen, a napszámok ott várakozhatnának a munkaadókra és esetleg meleg táplálékban is részesülhetnének. Az így felvetett eszme intező körökben már megbeszélés tárgyát képezi, a közönség körében pedig szintén kellő rokonszenvvel találkozott. Az első adakozó e czélra Turai Farkas ur, kinek nevével és adományával mindenütt találkozunk, a hol közcél, vagy teljesítendő emberbaráti feladat főrogo szoban. Turai Farkas lapunknál a melegedő szoba czéljára husz koronát deponált. Reméljük, hogy a szép példát mások követni fogják s rövid idő alatt életre fog jönni ezen a szegényekre nézve valódi jótéteményt képező intézmény. Ujabb adományokat szívesen fogadunk el és azokat nyilvánosan nyújtázzuk. Örömmel említjük továbbá Fried Lajos helybeli lakos emberbaráti ajánlatát, aki 1891-ben, megcsévén szíve a C-szegő környékén esőben, szétben, hidegben, szabad ég alatt várakozó szegény munkakereső emberek sorsán, annak emlékére, hogy Debreczen város okleveles polgárai közé felvetett, egyszáz forintot ajánlott fel a városnak arra az esetre, ha e munkakereső szegény emberek számára fedett várakozó helyiséget építtet. Ugyanekkor Fried Lajos a kolculás eltörlésére 100 frt alapítványt fizetett be a városi alapítványi pénztárba.

— A debreczeni nemzeti párt intező bizottsága — a mint a „Debr. Híradó“-ban meglepetve olvassuk — újév napján testületileg üdvözölte Korniss Ferenc pártelnököt, kit Debreczenben a t. eszlári pör tárgyalásának alkalmával emlegettek gyakrabban. Az így megtisztelt elnök nagyfontosságú politikai enunciacióit, melyeknek okáért az országos pártelnököknél az ily újévi tisztelgések csakugyan tételnek, a párt nevezett közlönye nem hozza nyilvánosságra. Valószínűleg az egyházpolitikai kérdésekben tanúsított határozott magatartás került szóba a tisztelgés alatt. Lehet azonban, hogy nem is történtek fontos nyilatkozatok, hanem az mindegy, mert az intező bizottság mégis csak „m e g a d t a a m ó d j á t.“ Tegnap továbbá bankettje volt a nemzeti pártnak. A nemzeti pártnak három tevékenysége volt eddig tehát, egy ebéd, egy gratuláció és egy vacsora, ami elég vidámpártélet. — A nemzeti párt e vacsorája különben tegnap tartatott meg a „Korona“ vendéglő éttermében, igen gyöngye érdeklődés és nagyobb részt hölgyközönség jelenléte mellett. Korniss Ferenc elnök indította meg a dikciók sorát, éltetvén a politikai párt udvarias elnöke először is a hölgyeket, azután gróf Apponyi Albertet. Komlóssy Arthur alelnök nagyobb arányu beszédben fejtegette a nemzeti párt létjogát Debreczenben, kijelentvén, hogy alakulását „a k o r m á n y á l t a l e l k ö v e t e t t v i s s z a é l é s e k“ telték szükségessé. (Hogy pedig ezek az állítólagos „visszaélések“ milyen parányiak lehetnek, kitűnik abból, hogy csak ilyen parányi nemzetipárt alakulására szolgáltattak alkalmat, a minő a debreczeni. Rv. v.) — Komlóssy után Osváth Ferenc, a párt másik alelnöke ürité poharát Korniss elnökért és vejeéért. Több felköszöntő nem volt s a társaság soká maradt együtt a Magyar-tesztvérek jó zenéje mellett.

— Gazdasági felolvasások. A debreczeni gazdasági egyesület által rendezett felolvasó estélyek harmadika f. hó 10-én szerdán este tartatik meg 5 órától kezdve a gazdasági tanintézet szokott helyiségében. — Ezen az estén Békessy László tanár ur tart értekezést az „állat tenyésztés“ köréből vett tárgyról. Midőn a felolvasó estélyre

fölvívjuk a gazdaközönség figyelmét, jelezzük egyuttal, hogy a felolvasás egyike lesz a legtanulmányosabbaknak éppen Debreczen gazdáira nézve, kiknek nagy jövedelmi forrását képezi az állattenyésztés. A felolvasás élvezetes voltát biztosítja felolvasó szakképzettsége és kitűnő előadási modora. Ugy ezen, mint a még tartandó felolvasó estélyeken szívesen látja a gaedasági egyesület, úgy az egyesület tagjait valamint az érdeklődő gazdaközönséget. Hisszük is, hogy városunk tudni vágyó gazdái tömegesen jönnek estélyünkre oktatást meritendő a helyes irányu állattenyésztésre.

— Személyi hírek. Hercegh Bertalan miniszteri számtanácsos a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Debreczenbe érkezett, hogy a törvényhatósági utalapot illető ügyvitelt megvizsgálja. — Simonffy Imre kir. tan. és polgármester Budapestről szerdán érkezik haza.

— Az első magyar asztaltársaság karácsonykor 10 forintot adományozott Biró Róza nyugalmazott színésznőnek.

— Megismételt öngyilkossági kísérlet. A péterfia-utcai honvédlaktanya mellett eső Serház-utcában tegnapelőtt szombaton déltán 1/23 órakor, csaknem szomorú áldozatául esett elhatározásának egy fiatal asszony és gyermeke. Az asszony megunta a nyomort s már ezeltett egy héttel felakarta magát akasztani, de 5 éves fogadott kis leánya még jókor hírt adott a szomszédoknak, a kik aztán levágták a kötélről. Szombaton újra rá gondolta magát a halálra s nehogy a kis lány újra megakadályozza terve kivitelében, először felakasztotta azt, aztán a saját nyaka köré hurkolta a kötelet. De a sors nem akarta most sem, hogy a szomorú vég bekövetkezzék. Idejekorán észrevették s mindketőjüket megmentették. Az odaérkező rendőrbiztos pálinka szagot is érzett az asszonyon s hihetőleg az volt az első tényező a bátorsághoz. Az asszonyt beszállították a kórházba megfigyelés végett.

— A nagy hajtóvadászat, melyet 6-án és 7-én az Obaton tartott meg egy 16 tagból álló társaság, elég jó eredménnyel végződött; 63 nyulat és 3 rókat lőttek.

— Id. gróf Desseffy Miklós temetése nagy pompával, Szabolcsmegye közönségének nagy részvéte mellett ment végbe a mult csütörtökön a Tisza Eszlárhoz tartozó Bashalmon. A temetést dr. Wolafka Nándor v. püspök debreceni prépost plebános végezte, a kegyuri p e b á n u s o k s e g é d l e t e m e l l e t t .

— Hymen. Kiss József helybeli k. tegnap d. u. 4 órakor esküdtött örök hűséget Besenyey Imre ösmert helybeli építész kedves és szép leányának, I l o n k á n a k .

— Szabolcs megye virilistáinak jövő évi névsorában első a most meghalt Desseffy Miklós gróf 28787 frt. adóval. A névsorban három debreceni lakossal is találkozunk; kilencedik virilista Korniss Ferenc 2894 frt, és tizenharmadik Bekény Péter 2196 frt adóval; ugyan-csak Debreczenben lakik Szabolcsmegye legtöbb adófizetői közül Harstein Lipót, kinek adója 1050 frt; Kálly András főispán 1218 frttal van megadóztatva.

**Távirat.**  
(A „Debreceni Ellenör“ s. tudósítójától.)  
Budapest, január 8.  
**Színházegés.**  
Erk. délután 1 órakor.  
Párisban tegnap a nagy operaház diszlettára teljesen leégett A kár egy millió frankra rug. Az előadásokat beszüntették  
**Vonat összeütközés.**  
(Érk. d. u. 1/2. ó.)  
Szombaton Erdély déli részein óriási hózivatar volt. A Jaszenovác felől jövő vonat Versecen beleütközött egy hóekéb, s a mozdony és több koci megrongálódott. — Szávai mozdonyvezető, Verner végrehajtó és Munk mérnök súlyosan megsebesültek. Több katonatiszt is, kik a vonaton voltak, könnyebben megsérültek.

## A debreceniek Jókai Mórnál.

Debrecen, január 8.

A debreczeni küldöttség fogadtatásáról egy szemtanú a következőket közli velünk:

A debreczeni küldöttség a Redoutban a 15-dik padsorban balról foglalt helyet, a hová nehezen hangzott el a dikció, mire polgármesterünk kedélyesen jegyezte meg „No majd megolvassuk az újságokból”. Csakis Rákosi Jenőnek és Szász Károlynak szavai jutottak a küldöttség hangtávoláig. Mellettök és velök szemben a miskolci és kecskeméti küldöttségek foglaltak helyet, mindegyiknek polgármestere büszkén mutogatta egymásnak a kiállított diplomákat. Az általunk már részletezett ünnepélynyernek bosszantó árnyéka volt. Így mikor a program szerint a küldöttségeknek el kellett vonulniok, irtózatosságot töltötte be az egész termet. Hol egyik hol másik küldöttségi tagnak diplomája ütötte a másiknak hátát vagy oldalát. Polgármesterünk a díszoklevelet magosra emelve törtetett utat. A beteg Körössy bátyánk a nagy tömegben nem jöhetett a küldöttséggel, dr. Kóla János kezdetben visszafordulni volt kénytelen. Felérve nagy nehezen az emelvényig, elvégre Jókai színe elé jutottak ketten: a polgármester és Könyves Tóth Kálmán. Jókai mind a kettőt, mint régi ösmerőst fogadta. Mellette állottak Szász Károly és Wekerle, a kik szintén mindkettőt szíves kézzel üdvözölték. Jókai mindjárt azt kérdezte a polgármestertől:

— Nos, hogy mint vannak az én kedves Debrecenemben?”

Könyves Tóth Kálmántól pedig:

Hát a kedves Mihály bátyám, a kinél én Debreczenben szállva voltam, legénye még a talpán? De jó magyaros ételt készítette a menyeg; üdvözöld őket a nevémben, de ne feledd ki az egész Debreczentsémet!”

Természetesen K. Tóth Mihály ref. lelkészről volt szó. A polgármester aztán azt mondta Jókainak:

„Várunk ám Debreczenbe.”

„Csak az Isten egészséget adjon, meglátok még engem ott.”

Ennyi volt a küldöttség reggeli társalgása Jókaival.

A mi, pontosságáról ismert polgármesterünk a küldöttséget az esti 8 órakor kezdődő estélyre már 1/8 órakor odavezette, s büszkeséggel mondhatta el a küldöttség, hogy ugy reggel, mind este tulajdonképen ő nyitotta meg mint első az ünnepélyt. Mikor este odaértek, még akkor alig szállingózott ott őt hat ember. Hát a mint belépnek, nagy bámulatukra ott találják az őz Kiss Áront... Csak hogy a püspökünk fiát, a budai állami iskola igazgatóját.

A küldöttség igazán szerencsésen járt, hogy az estélyre elsőnek érkezett, mert báborítlanul nézhetette végig a kiállított emléktárgyakat. Természetes, hogy keresték a debreczeni díszpolgári oklevelet, hogy hova helyezték el. Azt bizony alig találta meg, mert egy ezüst ser eg fedezte el.

A rendező azután Simonffy Imre kérésére a serleget máshova tette.

Meg kell vallani, hogy nagyszerűen kiállított oklevelek és albumok vannak ott összehalmozva, többnyire budapesti készítmények. De ezek mellett a debreczeni egyáltalán nem vall szégyent.

De mindezek között óriásilag kimagaslik a budapesti díszoklevél, 12 fontnyi, ezüst keretével; remek dombormű, a melyre föl vannak jegyezve Jókai munkái s különböző korbelti arczképei, brilliáns foglalatban.

Ezután üdvözölték a debreceniek Kócsy József, Szász Károly, Hegedűs Sándor, Barabás Béla, mikor nagy éljenzés jelezte, hogy az ünnepelt megérkezett. Teljes lehetlenség volt közelébe jutni.

Végre mikor Jókai arra fe'értartott a hol a küldöttség állott, a polgármesterrel, Könyves Tóth Kálmánnal és dr. Kóla Jánossal stb. barátságosan kezét fogott. De ekkor nem igen beszélgethettek vele.

Sajátságosan meglepő látványt nyújtott a ripor er csapat, körülbelül 10-en, kis papírszelvényekkel egyik kezükben, folytonosan Jókai körében rajoztak. Az egyik kabátja szárnyát fogta, a másik, egy kicsi, hóna alá furakodott s kérdezte ték egymástól, hogy Jókai kivel beszél.

Egy pár óra beletelt, míg elvégre a tömeg kissé oszladozni kezdett s a küldöttség Jókaival hosszabban társalaghatott. No már ez igazán érdekes társalgás volt.

Polgármesterünk azt jegyezte meg, hogy a Jókai körül rajongó nőket talán azzal kellene elijeszteni, hogy ne járjanak mindig nyomába, hogy Jókai mindegyiket megcsókolja.

„No hiszen akkor még nagyobb tolongás lenne, mert akkor százával jönnének ide — mondá a küldöttség egyik tagja. — a szép és a kevésbé szép asszonyok is, mire Jókai kellemesen mosolyogva válaszolta: Az is nagyon kedves és jóleső, ha száz nő ad egy férfinak száz csókot, de talán még is kellemesebb, ha egy nő ad száz csókot.”

Ezután a hortobágyra terelte a beszélgetést.

— „No azt még megnézem — mondá. Hogy van a deli Fülöp? — Hát Pecze Pista él-e még? a Hortobágyon töltött időt nem feledem el soha.”

Ekkor a küldöttséggel együtt, mindig a reporterek kíséretében, bement az étterembe, hol egy asztal mellett foglalt helyet jobbról a polgármesterrel, balján Könyves Tóth Kálmán és dr. Kóla János ültek.

A polgármester ismételtén kifejezte amaz óhaját, hogy Debreczenbe mihamarabb viszontlássák Jókait, mire ez azt jegyezte meg:

— El megyek én örömmel, csak egészségem engedje, de most már úgy vagyok, mint az egykori suszter inas, aki mikor valami esint követett el, így sohajtott fel: bárcsak megvakított volna már a gazdám, hogy tul lennék a büntetésen.

Kérdezte a polgármestertől Debreczen fejlődésének egyes mozzanatait, nem feledve ki az ötös fogatot sem, a mely őt a Hortobágyra röpítette.

Ekkor jött érte a bálbizottság s Jókai a viszontlátásra nyújtotta barátságosan kezét.

## Az új bor-törvény hatása.

Vendég: Hallja korcsmáros! Adjon ide egy pohár bort!

Korcsmáros: Hozok már kérem; méltóztassanak helyet foglalni. Parancsol újágot (Félre: Az ördög vigyen el! tegnap még nem henczeztél így! El.)

Vendég a többihez: Nézzétek csak, milyen kedves a korcsmárosunk, de hiszen meg tanítom én, csak glücerines bort adjon!

Korcsmáros: (hozza a bort és az asztalra teszi.) Parancsoljanak az urak! éppen az este hozták be a hegyről!

Korcsmárosné: (Lélekszakadtan rohan be. A korcsmárhoz titokzatosan.) Néni, a szolgabíró bajduja jön ott egy üveggel: Jézuskám s-gits meg!

Hajdu: (belépve.) Azt izeni a tekintetes szolgabíró ur, küldjenek neki rögtöniben egy liter bort, de azt megmondom ám, ne legyen holmi pocs-k kever-k, mert megvizsgáltatjuk és jaj maguknak, ha rossz!

Korcsmárosné: Adok már fiam! (Hizelegve.) Ugyan mond csak Jancsikám...

Hajdu: Semmi mod! Engem a korcsmárosné ne tegezzen ám mert...

Korcsmáros: (Félbeszakítva.) No jól van! csak ne heveskedjünk azért, (halkan) mondja csak a tekintetes szolgabíró urnak, hogy bocsásson meg, de a régi borunk kifogyott, ujat pedig nem vertünk még csapra. Délben azonban küldök neki egy üveggel.

Hajdu: (Hevesen.) Micsoda! hát ezek itt mit isznak?

Nos korcsmáros, maga gyanus! hamis bort ad el, a törvény nevében lefoglalom a pncéjét!!

Vendégek: Ugy van! Ugy van! Igaza van! A korcsmáros pancsot ad nekünk drága pénzünkért, itt az új törvény, hát legyen igazság!

Korcsmárosné (jajgatva): De kérem az urakat. Jancsi! Pista! az Istenért, hisz jó a mi borunk! nem kell érte fizetni! ingyen adom, csak legyetek csendben.

Szolgabíró (belépve): Mi ez a láрма Mi van itt! Jancsi mit keressz itt!

Jancsi: Instálom alásan tekintetes szolgabíró uram, a korcsmáros itt hamis bort ad el és a tegnap megjött új törvény szerint a méltóságos miniszter ur, meg a tekintetes szolgabíró ur nevében a bort leaktartam foglalni, hogy megszabadítsuk a népet a csalástól!

Vendégek: Ugy van! ki kell önteni a bort, a hogy a kisbíró kihirdette.

Szolgabíró: csend legyen! Korcsmáros, mutassa a bort! Ti pedig fiúk csendesen legyetek, mert különben baj lesz!

Korcsmáros (átadja a bort): Esezdem, tekintetes szolgabíró uram, a bort így hoztam a városból, a hol azt mondta a kereskedő, hogy tiszta és jó. Könyörgöm hát ne...

Szolgabíró: Jól van majd megvizsgáljuk! addig is csukja be a boltját s senkinek bort el ne adjon!

Korcsmárosné: (Kéive.) Jaj! tekintetes szolgabíró uram, mit csináljunk, miből keressük meg a betevő falatot, hiszen ártatlánok vagyunk.

Szolgabíró: Az majd csak kitűnik a vizsgálatból. Menjünk! (Vendégek fizetés nélkül elmennek, a hajdu pedig belöki a korcsma ajtaját.) Ugy-e megmondtam, hogy könyörtelenek leszünk?! (El.)

Korcsmáros és korcsmárosné zohogva a házba mennek.

Isz Ákos.

## A kis lutri huzásai.

— Január 5-én. —

Budapest	22	6	33	3	73
Lincz	8	44	79	55	84
Trieszt	33	3	35	30	62

## Debreceni városi színház.

Idénybérlet 78. sz. IV. Kis bérlet 18 szám

Hétfőn, 1894 évi január 8-án:

Páros bérletben:

## A GASKOGNEI NEMES

vagy

az ördögvár szellemei.

Regényes vig operette 3 felvonásban, 4 képben.

Kedden, január 9-én: Ugyanaz. (Páratlan bérletben)

Szerdán, január 10-én: „Fedora” színmű. írta Sardou. (Darócy Ika vendégszereplése. Páros bérletben.)

Csütörtökön, január 11-én: „Fromont és Risler”, Daudet színműve. (Darócy Ika főléptéül. Páratlan bérletben.)

Pénteken, január 12-én: „Kis baba”. Pusztay Béla vigjátéka. (Itt először.) (Páros bérletben.)

## Szerkesztői posta.

Gróf V. D. (Gyöngyös.) V. A.-nak a levelet elküldték.

Pauline. Dr. K. Gy. ural közölték kérdését, a ki a következő utbaigazítással szolgált: Olyan tejtől mely tüdőgümőkórásban szenvedő tehéntől származik, az ember is megkaphatja ezen veszedelmes betegséget. Fontos tehát tudni a fogyasztó közönségnek, vajjon a piaci tej nincsen-e a gümőkört okozó bacillusokkal fertőzve

Ezt idáig úgy vizsgálták, hogy a tejelő állatot figyelték meg, s ha azon a gümöbetegségnek, vagyis a gyöngykórságnak jeleit észrevették, akkor a hatóság az ilyen állat tejét nem engedte elárúsítani, Ezen vizsgálat azonban igen megbízhatatlan, mert a gyöngykórságot a tehenén a betegség első hónapjaiban nem lehet észrevenni, pedig már az ilyennek forralatlan tejétől is gümöbetegséget kaphat az ember. Friis igyekezett világosságot deríteni ezen igen érdekes és rendkívül fontos kérdésre, és a következő kísérletet végezte. A piacon 28 tejárustól vett tejet, s ezen tejróbbák mindenikéből 10—10 köbcentiméternyi hányadékot hasüregébe fűcskendezett. Az egészséges tejtől ezen állatok nem betegsznek meg, míg a gümöbetegség bacillussal fertőzött tej ezeknek hashártyáján is gümöbetegséget idéz elő, melyben aztán 4—6 hét alatt el is pusztulnak. Friis kísérletének az lett az eredménye, hogy négy nyul elpusztult, jelölül, hogy a 28 tej közül négy a gümöbetegség bacillussal volt fertőzve. Most a rendőrség támogatása mellett megvizsgálta azon állatokat, melyektől a tejróbbák származtak, s azok közül kettőn nagy, kettőn pedig kis fokú gyöngykórságot talált. A milyen érdekes Friis vizsgálata orvosi szempontból éppen oly nagy fontosságú a közönség szempontjából, mert ezen igen egyszerű vizsgálattal a hatóságoknak módjukban áll évente többször is meggyőződni, hogy a városot tejjel ellátó állatok egészségesek-e; ellenkező esetben pedig a tej eltiltásával számtalan fertőzésnek és halálozásnak is elejét vehetik.

**E. F.** Megvalljuk, hogy nem tudjuk, kitől származnak a beküldött sorok. Ide igtatjuk; olvasóink közül valaki esetleg szolgálhat a költő nevével:

Férfi karban, férfi melben

Hatalom küzd és erő;

Szüz-szelidség liljomával

S szerelemmel győz a nő!

Nem mernők bizton állítani, de azt hisszük, hogy G a r a i János írta.

**K. G.** Közöljük.

**V. Gy.** A talányokat mind hozzuk csak a „Régiségi lelet”-et s a szó-talányt nem produkáljuk, még pedig technikai okokból.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

**K o m l ó s s y D e z s ő.**

**Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, a **privát-megrendelők lakására közvetlenül** szállít: **fekete, fehér és színes** selyemszöveteket méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** postabér és vámmentesen, sima, csikos, kocz-kázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

## Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárba:

**Báli szövetek,**  
**Színes selymek,**  
**Franczia-Voile-ok,**  
**Atlas, satin és batistok,**  
továbbá

**legyezők, virágok, csipkék,**

**BÁLI BELÉPŐK,**

melyeket igen olcsón árusítunk el.

**SZABÓ LAJOS FIAI**

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk

# Schönberger Vilmos

DEBRECZEN, a városháza alatt

leszállított árban ajánlja  
férfi, női és gyermek cipő nagy raktárát

ugyszintén

fiu, gyermek és férfi csizmák, kalapok, norinbergi és tajtékpipa raktárát. Böröndök, esernyők, nyakkendők és vízmentes posztó halina csizmák.

Berlini és igen finom nagy posztó kendők,

vászon, kávésterítők s függönyök nagy választékban.

lepedővászon ez előtt 1-10 frt mtrje, most csak 45kr.



775. á. szám.

1893.

## Versenyárgyalási hirdetmény.

A Hajdúvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén lévő debreczeni-fehértemplomi állami közuton 1894, 1895, 1896, 1897 és 1898 években eszközlendő kavics szállítás biztosítása végett **1894. évi január hó 20-án** a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédbiztalmának igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitűzött árgyalási nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a címzésen felül világosan kiandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendőek meg.

Azon esetben ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur **Ó nagyméltósága** által elfogadott, s az államépítészeti kitétt kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, — ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni és egyuttal a felosztási kimutatás 7-ik rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi miniszter **Ó nagyméltósága** által elfogadott és az államépítészeti hivatalnál kitétt mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vontkoznia.

A benyujtott ajánlatok vissza nem vonhatók, — s mindegyik ajánlattevő, ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitétt mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-kát kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, — bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi Miniszter ur **Ó nagyméltósága** elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehetőek illetve megtekinthetők.

Hajdúvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Debreczen, 1893. évi december hó 27-én.

a hiv. főnöke

**Sándor Kálmán**

kir. főmérnök.

